

LEGAL NEWS

PROSINEC 2011

Úvodem

A je to zase tady. Na náměstích vyrostly statné smrky obalené blikajícími žárovkami, na chodbách domů voní cukroví, na plotnách purpura a volná místa ve skříních se plní dárky pro naše nejbližší.

Při pohledu na ten vánoční shon si přeji, aby lidé nakupovali všechny ty nesmysly i po zbytek roku. Mohli by tak stále myslet na potřeby svých nejbližších a na to, jak jim udělat radost. Prospělo by to i ekonomice, neboť by se více vyrábělo, prodávalo, investovalo a ubývalo by nezaměstnaných. Stát by byl spokojen s daňovým výnosem a my právníci s dostatkem práce. Kdo by pak strašil krizí?

Jenže situace je jiná a všechny ty špatné prognózy nás v investování spíše brzdí. Pouze čekáme, co se bude dít, místo toho, abychom něco vymysleli, něco změnili a přestali se bát.

Bude rok 2012 tak špatný, jak pesimistická jsou očekávání? Věřím, že nikoliv. Změňme ono pořekadlo, že nikdy nemůže být tak špatně, aby nemohlo být ještě hůř na optimistické „i když je dobře, může být ještě líp.“ Taková pozitivní očekávání pak pomohou nejen ekonomice.

Za redakci Glatzová & Co. přeje krásné Vánoce a vše dobré do nového roku 2012,

Markéta Tvrďá

NOVÁ LEGISLATIVA

Novinky v legislativě ČR - 2012

Souhrn hlavních legislativních změn v České republice od 1.1. 2012

[STÁHNOUT PDF](#)

Novinky v legislativě SR - 2012

Souhrn hlavních legislativních změn na Slovensku od 1.1. 2012

[STÁHNOUT PDF](#)

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob

Trest smrti pro právnické osoby

[STÁHNOUT PDF](#)

Nová úprava limitace práva na náhradu škody

Nově zavedený institut limitace náhrady škody má své limity

[STÁHNOUT PDF](#)

Z JUDIKATURY

Místo konání valné hromady

Kam svolat valnou hromadu? Co třeba Amsterdam?

[STÁHNOUT PDF](#)

LYŽAŘSKÁ SEZÓNA

Slalom mezi paragrafy

Odpovědnost při srážce na sjezdovce či mimo ni

[STÁHNOUT PDF](#)

REKODIFIKACE SOUKROMÉHO PRÁVA

Uzavírání smluv podle nového občanského zákoníku

Uzavření smlouvy již doručením objednávky

[STÁHNOUT PDF](#)

VÁNOČNÍ NÁKUPY

Nákupy přes internet

Co je dobré vědět o nakupování na internetu nejen před Vánocemi

[STÁHNOUT PDF](#)

Vánoční reklamace

Pojem vyřízení reklamace

[STÁHNOUT PDF](#)

AKCE

Právní akademie v roce 2012

Předběžný program snídaní v rámci Právní akademie pro I.pololetí 2012

[STÁHNOUT PDF](#)

Novinky v legislativě ČR - 2012

Změny obchodního zákoníku, zákoníku práce i dalších norem, to vše nás čeká od Nového roku

O některých změnách zákonů jsme Vás blíže informovali již v předešlých číslech našeho občasníku. Cílem tohoto článku je pouze stručně shrnout ty změny právních norem, které se zřejmě nejpodstatněji dotknou naší obchodně-právní praxe.

Novela obchodního zákoníku

V obchodním právu se nově setkáme s limitací náhrady škody a budeme tak moci ve svých smlouvách stanovit, do jaké maximální výše jsme ochotni platit náhradu škody. Drobně se změní i některá pravidla zápisů do obchodního rejstříku a zákonodárce také alespoň částečně zmírní přísné důsledky aplikace § 196a. Podle nově přidaného odstavce šest bude platit, že pokud nabyde osoba v dobré víře majetek od osoby, která jej nabyla v rozporu s § 196a, jde o nabytí po právu (tzv. nabytí od nevlastníka). Tedy i v případě koupě nemovitostí, kde občanský zákoník nabytí od nevlastníka vylučuje, nebudeme muset čekat po celou vydržecí dobu 10 let, ale pokud jsme nabyli v dobré víře, nabydeme nemovitost do svého vlastnictví okamžitě. Statutární orgány budou od 1.1.2011 konečně moci legálně uzavírat se společnostmi pracovní smlouvy na výkon své činnosti. Zdanění a „zpojistnění“ jednatelů a členů představenstva se dostává zcela na stejnou úroveň jako je tomu u zaměstnanců. Manažer, ať už bude zaměstnanec, jednatel či člen představenstva, bude stejně pojištěn a zdaněn jak na své straně, tak na straně společnosti, a pro společnost to bude představovat stejné náklady, které

budou také u všech typů společností daňově uznatelným nákladem.

Novela zákoníku práce

Očekávaná novela zákoníku práce přináší velkou řadu změn. S vedoucími zaměstnanci bude nově zaměstnavatel moci prodloužit zkušební dobu až na 6 měsíců a jejich mzdu může stanovit s ohledem na veškerou přesčasovou práci, která v ní bude zahrnuta. Vítané je také rozšíření možnosti sjednat mzdu již s přihlédnutím k přesčasové práci v rozsahu do 150 hodin v roce i se všemi ostatními zaměstnanci. Zcela se mění pravidla pro pracovní poměry na dobu určitou. Maximální doba, na kterou lze sjednat pracovní poměr na dobu určitou, se prodlužuje ze 2 na 3 roky, s tím však, že pracovní poměr sjednaný na dobu určitou lze prodloužit nejvýše 2x, vždy maximálně na 3 roky. Zaveden je i nový výpovědní důvod. Zjistí-li tak zaměstnavatel, že jeho zaměstnanec nedodrží režim dočasně práce neschopného zaměstnance hrubým způsobem, může dát zaměstnanci ve lhůtě 1 měsíce od takového zjištění výpověď. Možná začnete také více používat konkurenční doložky, neboť minimální kompenzace za zákaz konkurence byla snížena z 100% průměrného výdělku na 50 % průměrného výdělku za měsíc zákazu. Pozitivní změnou je také znovuzavedení možnosti „půjčování“ zaměstnanců mezi společnostmi, aniž by jedna z nich musela být agenturou.

Novela zákona o přeměnách

Rozsáhlá novela zákona o přeměnách má 485 novelizačních bodů, přičemž samotný zákon má „jen“ 389 paragrafů. To hovoří za vše. Nově zákon upravuje např. přeshraniční rozdělení, které není upraveno v žádném státě EU. Revoluční v českém právu je i koncepce rozhodného dne, který si nově můžete stanovit až ke dni zápisu přeměny do

obchodního rejstříku, tedy do budoucna. Z obecnějších bodů, zasahujících i do obchodního zákoníku novela obsahuje např. ustanovení, podle něhož rozhodnutí jediného společníka (akcionáře) bude notářsky sepsováno jako právní úkon. Napříště už proto nebudeme muset svolávat představenstvo společnosti, aby rozhodlo na svém zasedání jako jediný společník jiné společnosti. Od 1. 1. 2012 postačí na rozhodnutí jediného společníka, resp. akcionáře, jen podpisy osob oprávněných za společníka/akcionáře jednat. Proces přijímání takových rozhodnutí v jednočlenných společnostech se tím zjednoduší.

Novela zákona o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem

Od prvního ledna si na návrh na vklad přichystejte místo 500 Kč celých 1.000 Kč. Po vzoru řízení u obchodního rejstříku také katastrální úřad zavádí formuláře, jejichž vzory stanoví prováděcí vyhláška. Formuláře budou k dispozici jak v tištěné tak v elektronické podobě. Zatímco v roce 2012 si formuláře budete moci jen vyzkoušet a nebudou-li se vám líbit, můžete si napsat svůj vlastní návrh na vklad, od 1. 1. 2013 již budou formuláře povinné. Novela přináší také zcela nový institut poznámky spornosti. Jde o poznámku reflektující vedení sporu o určení vlastnictví k dané nemovitosti. Pokud je poznámka spornosti zapsána dříve než následný návrh na povolení vkladu týkající se dotčené nemovitosti, poznámka sama o sobě přerušení návrhu nevyvolá, pokud je tomu však naopak, ve většině případů přerušení řízení vyvolá. Nově se také zkrátí lhůta k podání žaloby proti zamítavému rozhodnutí katastrálního úřadu z 60 dní na 30 dní.

GLATZOVA & Co.

Novela zákona o zaměstnanosti

Novelou dojde zejména ke zpřísnění postihu za tzv. švarcsystém. Minimální pokuta na straně zaměstnavatelů bude 250.000 Kč a postihovány mohou být také fyzické osoby, které budou závislou práci vykonávat na jiném základě než v pracovním poměru. Novela také zavádí tzv. sdílené zprostředkování zaměstnání, kdy budou agentury práce umisťovat uchazeče, jež jsou na úřadech práce. Nové opatření by také měly zefektivnit podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a omezení zneužívání těchto podpor. Ke změnám dochází také v podmínkách

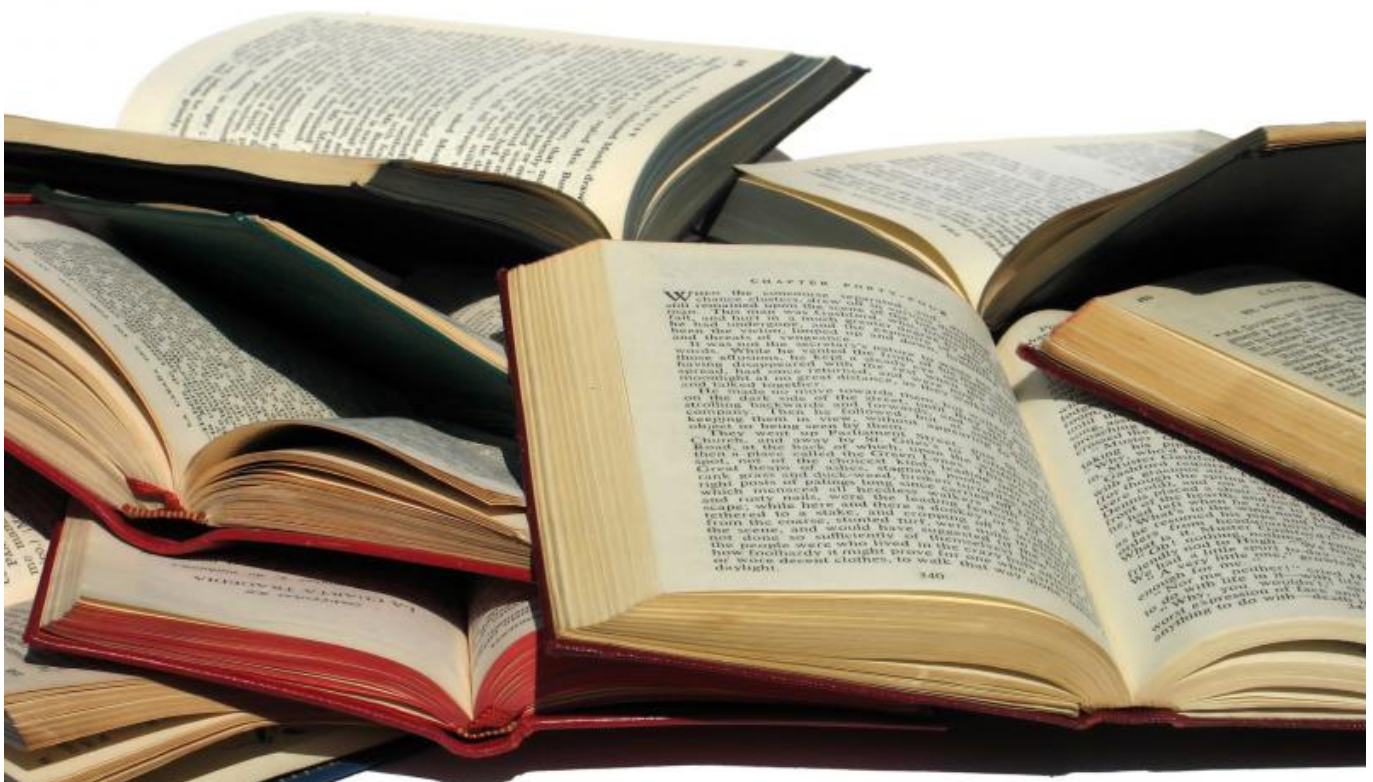
poskytování podpory v nezaměstnanosti. Nebude-li např. zaměstnanci včas vyplaceno odstupné, poskytne mu jeho kompenzaci Úřad práce a ten bude její zaplacení následně vymáhat po zaměstnavateli.

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob

Od 1. 1. 2012 se mohou bát policie i právnické osoby. Nově přijatý zákon o trestní odpovědnosti právnických osob upravuje podmínky trestní odpovědnosti právnických osob a tresty a ochranná opatření, jež mohou být za spáchání trestných činů právnickým osobám uloženy. Překvapivým pro

mnohého může být katalog trestných činů, jichž je právnická osoba schopna se dopustit. Takovými trestnými činy může být např. i sexuální nátlak či pohlavní zneužití. Mezi tresty, které mohou být právnické osobě uloženy, patří zrušení právnické osoby, propadnutí majetku, peněžité trest, propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, zákaz činnosti, zákaz plnění veřejných zakázek, účasti v koncesním řízení nebo ve veřejné soutěži, zákaz přijímání dotací a subvencí, nebo uveřejnění rozsudku. Bližší informace o tomto novém zákoně najdete dále v tomto čísle Legal News.

Autor: Markéta Tvrďá

Novinky v legislativě SR - 2012

Obmedzenie maximálnej dĺžky daňovej kontroly na jeden rok, otvorenie poštovného trhu ďalším podnikateľom a ďalšie zmeny na Slovensku od 1.1.2012

Novela Občianskeho súdneho poriadku

Jedným z hlavných cieľov tejto novely je eliminovať, resp. znížiť prietahy v konaní. Z tohto dôvodu sa zavádzajú lehoty pre súd na vykonanie niektorých procesných rozhodnutí. Súdom boli touto novelou stanovené lehoty na vykonávanie, medzi iným, týchto úkonov (i) vydávanie uznesení, ktorými sa vyzýva na opravu konania, (ii) zaslanie návrhov na začatie konania ostatným účastníkom, (iii) vydávanie rozhodnutí o zastavení konania z dôvodu späťvzatia návrhu alebo (iv) vydávanie rozhodnutí o trovách konania.

Ďalšou zásadnou zmenou je sprísnenie dôvodov na odročenie pojednávania. Novela zavádza povinnosť oznámiť súdu dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu po tom, ako sa o ňom účastník navrhujúci odročenie dozvedel. Stanovujú sa taktiež minimálne náležitosti návrhu na odročenie a zavádza sa sankčný mechanizmus pozostávajúci z povinnosti uhradiť protistrane 15 EUR, respektíve 100 EUR, v prípade doručenia žiadosti o odročenie menej ako tri dni pred termínom pojednávania alebo v prípade neospravedlnenej neúčasti účastníka.

Novela zákona o konkurze a reštrukturalizácii

Potreba zmien zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplynula najmä

z aplikačnej praxe. Novela napríklad spresnila definíciu platobnej neschopnosti (platobne neschopným je ten, kto nie je schopný plniť aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi 30 dní po lehote splatnosti) a doplnila ustanovenie o stanovení hodnoty záväzkov a majetku pri určení či je alebo nie je osoba predĺžená. Novela taktiež zaviedla zodpovednosť štatutárov, ktorí nepodajú návrh na vyhlásenie konkurzu včas, kde takýto štatutár bude povinný doplatiť do konkurznej podstaty sumu rovnajúcu sa zapísanému základnému imaniu spoločnosti, maximálne však do výšky dvojnásobku minimálneho základného imania takejto obchodnej spoločnosti. Po novom už nebude mať neúplný alebo vadný návrh na vyhlásenie konkurzu za následok odmietnutie návrhu, ale v takomto prípade súd poučí navrhovateľa o nedostatkoch návrhu a vyzve ho na odstránenie nedostatkov, tak ako v prípade iných návrhov. Zrejme najpodstatnejšou novinkou pre veriteľov úpadcu bude možnosť prihlásiť pohľadávky aj po 45 dňovej lehote od vyhlásenia konkurzu, no v takomto prípade nebude môcť veriteľ ovplyvňovať priebeh konkurzu a takto prihlásená pohľadávka môže byť prihlásená iba ako nezabezpečená.

Liberalizácia poštových služieb

V duchu transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/6/ES, teda tzv. tretej poštovej smernice, sa od 1.1.2012 úplne liberalizuje trh poštových služieb na Slovensku, vrátane odosielania zásielok do 50 gramov. Zákon ruší tzv. poštovú výhradu, teda vymedzený okruh poštových služieb, ktoré mohli poskytovať iba jeden poštový podnik. Okrem otvorenia uvedeného trhu ďalším podnikateľom zavádza nový zákon financovanie univerzálnej poštovej služby prostredníctvom

kompenzačného fondu, kam budú prispievať poštové podniky a štát. Táto liberalizácia by priniesť zníženie a skvalitnenie cien poštových služieb, ako aj nové podnikateľské možnosti na doteraz regulovanom trhu. Uvedená liberalizácia nastane o rok skôr ako to ukladá európska legislatíva. Pre porovnanie dodávame, že v Českej republike dôjde k liberalizácii trhu poštových služieb až od 1.1.2013.

Nový zákon o elektronických komunikáciách

Nová právna úprava zákona o elektronických komunikáciách je účinná už od 1.1.2011, no niektoré ustanovenia nadobudnú účinnosť až 1.1.2012. Zákon rozširuje právomoci Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky, napríklad možnosť odobrať pridelenú frekvenciu, alebo zrušiť individuálne povolenie na používanie frekvencií. Zároveň dochádza aj k spresneniu úpravy cenovej regulácie Telekomunikačným úradom Slovenskej republiky. Nová právna úprava taktiež posilňuje práva koncových užívateľov elektronických telekomunikačných služieb, napríklad (i) rozšírením povinne zverejňovaných informácií, (ii) stanovením písomnej formy zmluvy o poskytovaní verejných služieb, (iii) určením maximálnej doby viazanosti na 24 mesiacov, (iv) zavedením povinnosti ponúkať aj 12 mesačnú viazanosť a (v) zavedením povinnosti preniesť telefónne číslo k novému operátorovi do 1 dňa. Zaujímavosťou je, že nová právna úprava zrušila zákon, ktorým bol vytvorený Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky a tým tento úrad v podstate zrušila, avšak dá sa predpokladať, že táto chyba bude čoskoro napravená.

Novinky v daňovej správe

Rok 2012 prináša podstatné zmeny aj v oblasti správy daní. Zjednocuje sa

GLATZOVA & Co.

výber daní, cla a poistných odvodov a zároveň Daňové a Colné riaditeľstvo nahradí jedno spoločné Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky. Nový daňový poriadok bol prijatý už v roku 2009, no jeho účinnosť nastane, rovno spolu s jeho novelami, 1.1.2012. Jedna z noviel daňového poriadku (i) rozširuje okruh subjektov, ktoré sa budú môcť oboznamovať s daňovým tajomstvom, (ii) spresňuje úpravu zastupovania daňového subjektu a (iii) zavádza možnosť doručovania písomností správcovi dane elektronicky aj bez zaručeného elektronického podpisu. Daňový subjekt, u ktorého je vykonávaná kontrola, môže po novom navrhovať aj také dôkazy, ktorými sám

nedisponuje. Novela taktiež obmedzuje maximálnu dĺžku daňovej kontroly na jeden rok. V tejto súvislosti je určite zaujímavá novela zákona o dani z príjmov, kde sa zvädza možnosť správcu dane uložiť pokutu zamestnávateľovi, ktorý nevykonal ročné zúčtovanie dane napriek tomu, že ho o to zamestnanec požiadal. Výška pokuty je stanovená na 15 EUR za každého zamestnanca, ktorému nevykonal zúčtovanie, a to až do celkovej výšky 30.000,- EUR.

Novela zákona o inšpekcii práce

Uvedená novela sprísňuje podmienky pre kontrolu a sankcionovanie porušovania zákonných povinností. Pôsobnosť Inšpektorátu práce nebude

pri kontrole obmedzená iba na jeho obvod, po určení generálnym riaditeľom Národného inšpektorátu práce, Inšpektorát práce môže vykonať kontrolu aj mimo pôsobnosť svojho územného obvodu. Inšpektor sa takisto bude musieť zaoberať pri inšpekciách aj pripomienkami a návrhmi zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Najdôležitejšou zmenou je zavedenie povinného ukladania pokút pri závažnom porušení povinností a pri neodstránení nedostatkov, kde sa zároveň stanovujú aj výšky minimálnych pokút.

Autor: Lucia Regecová, Michal Žitňanský

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob

Může právnická osoba spáchat trestný čin „pohlavního zneužití“? Od 1.1.2012 ANO.

Co nového zákon přináší?

Zákon upravuje podmínky trestní odpovědnosti právnických osob a tresty a ochranná opatření, jež mohou být za spáchání trestných činů právnickým osobám uloženy. Je koncipován jako zvláštní zákonná úprava, takže pokud některou věc nebude speciálně či vůbec řešit, bude potřeba nahlédnout do současného trestního zákoníku. Na řízení proti právnické osobě se použije stejně jako na fyzickou osobu trestní řád, s tím rozdílem, že ustanovení o nutné obhajobě se na právnickou osobu nepoužijí.

Málo koho asi překvapí, že Česká republika a územní samosprávné celky (při výkonu veřejné moci) jsou z trestní odpovědnosti zcela vyňaty. Stát zřejmě nechťel trestat sebe sama a navíc je zřejmé, že trest zrušení právnické osoby by dost dobře nebylo možné aplikovat. Překvapivým ovšem může být katalog trestných činů, jichž je právnická osoba schopna se dopustit. § 7 zákona taxativně tyto trestné činy vypočítává (odkazem na trestní zákoník) a kromě očekávaných trestných činů, jimiž jsou např. zkrácení daně, pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži či poškození a ohrožení životního prostředí, mezi ně zařazuje např. i sexuální nátlak či pohlavní zneužití.

Mezi tresty, které mohou být právnické osobě uloženy, patří

- zrušení právnické osoby,
- propadnutí majetku,
- peněžitý trest,
- propadnutí věci nebo jiné majetkové

- hodnoty,
- zákaz činnosti,
- zákaz plnění veřejných zakázek, účasti v koncesním řízení nebo ve veřejné soutěži,
- zákaz přijímání dotací a subvencí, nebo
- uveřejnění rozsudku.

Přičítat lze právnické osobě trestný čin, pokud jej jménem právnické osoby, v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, spáchala osoba oprávněná jednat jménem právnické osoby, osoba vykonávající řídicí nebo kontrolní činnost v právnické osobě, osoba, jež má rozhodující vliv na řízení právnické osoby, nebo zaměstnanec při plnění pracovních úkolů na podkladě rozhodnutí, schválení nebo pokynu orgánu právnické osoby. Uložení trestu se právnická osoba nevyhne ani v případě, kdy se nepodaří zjistit, která z uvedených osob trestný čin spáchala.

Trestný čin vs. správní delikt

Jeden z aspektů, který dozajista vyvolá značnou polemiku v řadách odborné i laické veřejnosti bude nové vymezení trestných činů ve vztahu ke správním deliktům spáchaným právnickými osobami. Návrh zákona totiž počítá s aplikační předností trestní odpovědnosti při vzájemném souběhu správního a trestního řízení. To znamená, že je-li možné jedno jednání klasifikovat zároveň jako správní delikt i trestný čin, pravomoc vést řízení a o skutku rozhodnout budou mít orgány činné v trestním řízení.

Co však bude odlišujícím kritériem mezi správním deliktem a trestným činem? Nebezpečnost činu? Výše škody či újmy? Míra zásahu do chráněného zájmu? Zákonná vymezení správních deliktů a trestných činů se sice nepřekrývají vždy absolutně, ale lze si představit řadu reálných situací, kdy případný konflikt bude muset být řešen v rámci

kompetenčních sporů buď ve prospěch správního úřadu, nebo ve prospěch orgánů činných v trestním řízení.

Zamlouvá se nová úprava ÚOHSu?

Tato dvojkolejnost mezi správními delikty a trestnými činy se promítne i do vyšetřování hospodářských deliktů, jež byly do dnešního dne v kompetenci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže („úřad“). Úřad vydal dne 20. září 2011 k návrhu zákona své stanovisko (publikované na www.compet.cz), ve kterém se obsáhleji zabýval možnými dopady navrhovaných změn na oblast hospodářské soutěže.

Na jednom místě úřad doslova napsal: „Uvedená úprava by dosti pravděpodobně vedla k podstatnému snížení efektivity vymáhání soutěžního práva i kontroly veřejných zakázek. Rozdělení pravomocí mezi několik odpovědných orgánů by vedlo, zejména v počátku, k podstatnému snížení kvality dosahovaných výsledků, především vzhledem k nedostatku odborného personálu a zkušeností. Rozdělení pravomocí by přineslo také vyšší míru nepřehlednosti výkonu státní správy.“

Ačkoliv úřad kvitoval snahu zákonodárců zavést trestní odpovědnost právnických osob, uveřejněný text vyzníval spíše kriticky. Oprávněnou se jeví zejména výtka úřadu, že původní vládní návrh zákona nepostihoval celou oblast hospodářských deliktů. Kartelové dohody tak měly být nově řešeny orgány činnými v trestním řízení, zatímco zneužití dominantního postavení a spojování soutěžitelů mělo i nadále zůstat plně v pravomoci úřadu. Úřad se obával, že personální a odborná nezpůsobilost orgánů činných v trestním řízení řešit deliktní jednání v rámci soutěžního práva významně sníží

kvalitu dnes dosahovaných výsledků.

Vyvrcholením konfliktu mezi předkladateli návrhu zákona a úřadem bylo vyškrtnutí skutkové podstaty trestného činu porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže (jež zahrnuje i zákaz kartelových dohod) z návrhu zákona. Úřad se tak nemusí bát ztráty práce, neboť od 1. 1. 2012 bude výlučným orgánem dohledu nad právníckými osobami v oblasti ochrany hospodářské soutěže.

Jak to všechno nakonec dopadne?

Lze jen stěží odhadovat, jak se orgány činné v trestním řízení poperou s novým náparem práce a jak přísně budou zákon aplikovat.

V praxi budou asi činit komplikace např. veřejné zakázky. Úřad totiž bude i nadále posuzovat postup zadavatelů z řad státních orgánů a územně samosprávných celků (ti jsou z trestní odpovědnosti právníckých osob vyloučeni), zatímco zakázky sektorových a dotovaných zadavatelů spadnou nově pod pravomoc orgánů

činných v trestním řízení. Budou orgány postupovat ve shodě, nebo se nám aplikační praxe rozklíží?

Jestli tento nový zákon zůstane ve stávající podobě, je ve hvězdách. Přesto však doporučujeme, abyste si ve svých společnostech provedli interní audit své činnosti a interních postupů a případně je upravili tak, abyste zamezili možné aplikaci zákona o trestní odpovědnosti právníckých osob právě na vaši společnost.

Autor: Markéta Tvrďá a Tomáš Kessler

Nová úprava limitace práva na náhradu škody

Nově zavedený institut limitace náhrady škody má své zákonné výjimky, a proto není aplikovatelný vždy.

Jeden z hlavních přínosů novely obchodního zákoníku, která nabývá účinnosti 1. 1. 2012, spočívá v zákonem výslovně předvídané možnosti vzdání se, resp. limitace, práva na náhradu škody před tím, než škoda vznikne (§ 386 odst. 1 obchodního zákoníku). Tato možnost však neplatí pro právo na náhradu škody způsobené úmyslně.

Připomínáme, že z dosavadní úpravy vyplývala přípustnost pouze ohledně limitace rozsahu případné náhrady, nikoliv úplného vyloučení práva na náhradu škody. Vinou rozporné judikatury Nejvyššího soudu však nebylo možno úplně spoléhat ani na platnost a vynutitelnost těch dohod, které náhradu předem byt jen omezovaly. U smluv uzavíraných po Novém roce tyto pochybnosti odpadnou. Smlouvy uzavřené před tímto datem však budou i nadále stíženy nejistotou, dokud velký senát Nejvyššího soudu nesjednotí rozkolísanou judikaturu k dnešnímu znění zákona.

I novelizovaná úprava má však svá úskalí, která není radno podceňovat. Nová úprava limitace totiž neplatí obecně a bezvýjimečně. Z některých ustanovení obchodního či občanského zákoníku totiž plynou určitá omezení pro aplikaci limitace či vyloučení práva na náhradu škody před vznikem tohoto práva.

Předně zdůrazňujeme, že zmiňovaná

volnost limitace v žádném případě nedopadá na smlouvy o výkonu funkce mezi společnostmi a členy jejího představenstva či dozorčí rady, popř. jednatelem. Zvláštní úprava obsažená v § 194 odst. 5 obchodního zákoníku, dle které jsou neplatná ujednání vylučující či omezující odpovědnost člena představenstva za škodu, zůstala novelou nedotčena. Skrze odkaz obsažený v § 200 odst. 3, resp. § 135 odst. 2 obchodního zákoníku se citované ustanovení i nadále použije také na členy dozorčí rady, resp. jednatele společnosti.

Dále připomínáme, že dle § 262 odst. 4 obchodního zákoníku nelze použít obchodněprávní úpravu odpovědnosti za škodu (tedy ani novou dikci jeho § 386 odst. 1) na případy, ve kterých odpovědnost za škodu (byť v obchodněprávním vztahu) nese nepodnikatel (lhostejno, zda se jedná o obchod relativní, absolutní či smluvený). Odpovědnost těchto účastníků obchodněprávních vztahů za škodu se i ve vztazích podřízených jinak obchodnímu zákoníku bude dále řídit výlučně občanským zákoníkem, který limitaci ani vyloučení práva na náhradu škody předem nepřipouští.

Stejně tak – dle téhož ustanovení – platí, že bude-li účastníkem obchodněprávního vztahu spotřebitel (typicky u úvěrových smluv), použije se na všechny strany smlouvy občanskoprávní úprava spotřebitelských smluv. Na prvním místě tedy ustanovení § 55 odst. 1 občanského zákoníku, které vylučuje, aby se spotřebitel vzdal práv, které mu zákon poskytuje, nebo aby jinak zhoršil své smluvní postavení.

Konečně důrazně doporučujeme nepodcenit závěry judikatury

Nejvyššího soudu a právní teorie, podle nichž také porušení povinnosti založené smlouvou (tedy mezi dvěma určitými smluvními stranami) může představovat protiprávní jednání (ve smyslu § 420 občanského zákoníku) vůči prakticky libovolnému okruhu třetích osob (osob mimo smlouvu). Jestliže tedy podnikatel A (např. subdodavatel díla) v důsledku porušení své smluvní povinnosti vůči podnikateli B (např. dodavateli díla) způsobí škodu třetí osobě C (např. objednateli díla), ponese za ni odpovědnost nejen vůči B – podle obchodního zákoníku, nýbrž dle obecné úpravy v občanském zákoníku také přímo vůči C. Limitace či vyloučení náhrady škody sjednané mezi A a B na to nebude mít žádný vliv, protože C účastníkem takové dohody nebyl a své právo na náhradu škody tudíž nemohl vyloučit ani omezit. Kalkulovat celkové riziko potenciální odpovědnosti jen na základě limitujícího ujednání s konkrétní smluvní stranou by tudíž nebylo namístě.

Nemluvě o rizicích spojených s úpravou obecné občanskoprávní odpovědnosti za škodu způsobenou provozní činností, provozem zvláště nebezpečným aj. Obáváme se, že dopady této tzv. zvláštní zákonné odpovědnosti nepůjde limitovat či vyloučit ani mezi účastníky smlouvy.

Budete-li proto zamýšlet ve svých smlouvách dojednat doložky o limitaci, případně vyloučení, práva na náhradu škody, je dobré si vždy dopředu analyzovat možný rozsah takové limitace a sféru jejího dopadu. Jedině tak bude možné předejít pozdějším nepřijemným překvapením o limitované vymahatelnosti takové dohody.

Autor: Petr Čech

Místo konání valné hromady

Co vše omezuje statutární orgán společnosti v tom, aby svolal valnou hromadu např. do Amsterdamu?

Valné hromady obchodních společností a jejich právní úprava jsou takřka nevyčerpatelnou studnicí právních problémů. Jak je to s určením místa, data a hodiny konání valné hromady se nám snažil přiblížit Nejvyšší soud ČR ve třech svých rozhodnutích, o kterých se níže zmíníme. Ještě předtím si však připomeňme zákonnou úpravu.

Určení místa, data a hodiny konání valné hromady je podle obchodního zákoníku („ObchZ“) jednou z povinných náležitostí pozvánky na valnou hromadu. Pro akciové společnosti § 184a odst. 4 ObchZ navíc stanoví, že: *„Místo, datum a hodina konání valné hromady musí být určeny tak, aby co nejméně omezovaly možnost akcionářů účastnit se valné hromady.“* Obecně pak pro všechny formy obchodních společností platí § 56a odst. 2 ObchZ, podle kterého se každému zakazuje jakékoliv jednání znevýhodňující některého ze společníků.

Citované ustanovení chrání jedno ze základních práv společníka, resp. akcionáře, a to právo účastnit se valné hromady, hlasovat na ní a tím ovlivňovat směřování společnosti. Výkon tohoto práva může být ohrožen právě tehdy, pokud společnost pořádá valné hromady na takovém místě a v takovém čase, které účast akcionářů komplikují či prodražují. Citovaná ustanovení jsou tedy promítnutím zásady ochrany menšinových akcionářů, zásady ochrany akcionářů před nekorektním jednáním statutárního orgánu a také povinnosti akciové společnosti zacházet za stejných podmínek se všemi akcionáři

stejně. V případě svolání valné hromady v rozporu s uvedenými principy se může kterýkoliv akcionář domáhat vyslovení neplatnosti usnesení takové valné hromady.

Dne 23. února 2011 vydal senát Nejvyššího soudu 29 Cdo hned dvě rozhodnutí týkající se problematiky nevhodného místa a času konání valné hromady. Dne 18. října 2011 pak tento senát ještě jedno rozhodnutí přidal.

Nejvyšší soud poprvé: „Do Brna klidně.“

V prvně uvedené věci (29 Cdo 4796/2010) byla napadena řádná valná hromada společnosti České vinařské závody a. s., se sídlem v Praze, která byla svolána na středu 25. června 2008 od 13:30 hodin do Brna, ačkoliv většina akcionářů společnosti pochází z Prahy.

Nejvyšší soud podotkl, že smyslem úpravy svolávání valné hromady je zachování možnosti akcionářů valné hromady se účastnit. Nestačí tedy, aby akcionáři byli řádně pozváni, ale je též důležité, aby jejich účast nebyla fakticky znemožněna nevhodně zvoleným místem, datem a časem konání valné hromady. Nejvyšší soud dále uvedl, že soulad místa a času konání valné hromady se zákonem závisí na poměrech konkrétní společnosti a přitom akcentoval zejména dopravní dostupnost valné hromady pro akcionáře. Dodal, že při rozptýlené akcionářské struktuře společnosti ani není možné určit místo konání tak, aby zcela vyhovovalo všem a že společnost musí brát v úvahu také další okolnosti, například náklady na konání valné hromady.

V rozhodované věci pak Nejvyšší soud uzavřel, že i když je většina akcionářů z Prahy, nelze s ohledem na den a hodinu konání valné hromady a na dopravní dostupnost Brna považovat určení Brna jako místa konání valné

hromady za odporující zákonu.

Nejvyšší soud podruhé: „Do Orlové ne.“

V druhé věci (29 Cdo 4820/2010), byla napadena mimořádná valná hromada společnosti HIKOR Písek a.s., se sídlem v Písku, která byla svolána na pondělí 28. července 2008 od 8:00 hodin do Orlové, která je od Písku vzdálena asi 400 km. Většina drobných akcionářů má bydliště v Jihočeském kraji, naopak hlavní akcionář sídlí v Orlové.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí nepřímo potvrdil, že svolání valné hromady písecké společnosti na 8:00 hodin ráno do Orlové, kam cesta hromadnou dopravou z Písku trvá přes 6 hodin, omezuje akcionáře v realizaci jejich práva účasti na valné hromadě. Omezení Nejvyšší soud spojil zejména s nepřiměřenými náklady.

Nejvyšší soud potřetí: „Do Amsterdamu ne.“

Ve třetí věci (29 Cdo 66/2011) byla napadena mimořádná valná hromada společnosti REPROMEDA s. r. o., která byla svolána do Amsterdamu, přičemž minoritní akcionář měl bydliště v České republice.

Nejvyšší soud v tomto případě sice přisvědčil dovolatelce v tom, že obchodní zákoník přímo neomezuje místo konání valné hromady společnosti s ručením omezeným, tak jak to činí u akciových společností, podle soudu je však potřeba případ posoudit podle zásad, na kterých spočívá obchodní zákoník, a tedy také podle zásady ochrany menšinových společníků a zásada ochrany společníků před svévolným či nekorektním jednáním (členů) statutárního orgánu.

Soud zdůraznil princip vhodně zvoleného místa konání valné hromady a potvrdil, že svoláním valné hromady

GLATZOVA & Co.

do Amsterdamu by mohla být zcela vyloučena účast menšinového společníka na valné hromadě, a to nejen z důvodů časových, ale případně i z důvodů nepřiměřených nákladů, které by na účast musel vynaložit. Podle soudu tedy byla valná hromada svolána v rozporu se zákonem.

Závěrem

Jak lze z citovaných rozhodnutí vidět, pravidlo vhodně zvoleného místa, data a času konání valné hromady se vztahuje nejen na akciové společnosti, ale také na společnost s ručením omezeným. Soud, zdá se, posuzuje zejména to, zda má zvolený čas a

místo valné hromady svůj důvod a zda je valná hromada pro akcionáře dosažitelná. Z uvedených rozhodnutí je zřejmé, že se valná hromada nemusí konat vždy v sídle ani městě sídla společnosti. Při určení jiného místa je však potřeba brát ohled na všechny akcionáře společnosti. Co ale máme dělat v případě, že společnost vydala listinné akcie na majitele a své akcionáře tak nezná? Bezpečnou cestou by v tomto případě snad mohlo být jen konání valné hromady v městě sídla společnosti.

Opomenout nelze ani problematiku data konání valné hromady. Prof. Pelikánová např. uvádí, že datum by

mělo být stanoveno na den vyhovující co možná nejvíce akcionářům (tj. např. pátek odpoledne). Konání valných hromad v době letních dovolených podle ní není nejvhodnější praxí. Ve světle diskutovaných judikátů se však nezdá, že by soudy byly takto přísné. Vrchní soud v Olomouci dne 25. března 2008 (č.j. 8 Cmo 153/2007) naopak rozhodl, že společnost nemá povinnost zkoumat okolnosti aktuálního pobytu jejích akcionářů za účelem vyhodnocení termínu konání svolávané valné hromady. Při výběru data je ale určitě třeba brát ohled například na státní svátky a kulturní zvyklosti.

Autoři: Markéta Tvrdá, Jindřich Fuka

Slalom mezi paragrafy

Jak jsem odpovědný při srážce na sjezdovce či mimo ni? V závislosti na škodách klidně i trestně.

Slalom mezi paragrafy

Jak jsem odpovědný při srážce na sjezdovce či mimo ni? V závislosti na škodách klidně i trestně.

Sněhu je v evropských horách stále ještě pomálu, a snad právě proto je naše touha užít si jízdu na jednom, dvou či více prknech ještě větší. S adrenalinem pak stoupá rychlost jízdy a s ní stoupá riziko nehod – střetů s ostatními lyžaři.

Bohužel, nebo spíš bohudík, pohyb na sjezdovkách nestojí mimo rámec obecně platných právních předpisů. Právní předpisy platí i v kulichu na sjezdovce. Jejich porušení pak s sebou může přinést i vznik odpovědnosti za vzniklou škodu, a to především škodu vzniklou na majetku a na zdraví.

Občanskoprávní odpovědnost za škodu při lyžařských nehodách

Každý lyžař je při svém pohybu na sjezdovce povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí (§ 415 občanského zákoníku). Je ovšem otázkou podle čeho určit, kdy došlo ke splnění uvedené tzv. obecné prevenční povinnosti při pohybu na sjezdovce a kdy nikoliv.

Při hledání odpovědi je třeba poukázat na existenci souboru pravidel nazvaných Pravidla chování pro lyžaře, vydaných Mezinárodní lyžařskou federací FIS („Pravidla FIS“), jako jediného regulačního prostředku lyžařského sportu. Tato pravidla sice nejsou obecně závaznou právní normou, avšak Nejvyšší soud se ve svém rozhodnutí pod sp.zn. 25 Cdo

1506/2004 ze dne 23. února 2005 vyjádřil k aplikaci Pravidel FIS následovně: „Pravidla chování pro lyžaře, vydaná Mezinárodní lyžařskou federací FIS, obsahují normy, jejichž dodržováním má být zajištěna bezpečnost uživatelů sjezdovky a slouží tak k předcházení vzniku škod, s nimiž zákon spojuje odpovědnost. Přestože nejsou obecně závazným právním předpisem, jsou tato pravidla pro lyžaře na sjezdovce *trati* závazná, a to bez ohledu na to, zda jsou pramenem práva či nikoliv“. Nejvyšší soud přitom uvedeným výrokem reagoval na námitku dovolatele o tom, že Pravidla FIS nejsou pramenem práva, neboť se jedná o normu pouze zvykovou, a nelze je proto aplikovat.

Uvedený závěr o nezbytnosti dodržování Pravidel FIS za účelem splnění obecné prevenční povinnosti Nejvyšší soud potvrdil i ve svém rozhodnutí pod sp. zn. 8 Tdo 68/2010 ze dne 17. února 2010. V tomto rozhodnutí potvrdil že: *Z Pravidel FIS lze v obecné rovině dovodit, že lyžař musí přizpůsobit rychlost a způsob jízdy svým schopnostem a zkušenostem, terénním, sněhovým a klimatickým podmínkám, výhledovým poměrům, hustotě provozu, tedy celkové situaci na (sjezdové, příp. i běžecké) trati, aby měl možnost včas a v dostatečné vzdálenosti reagovat třeba i na nenadálou překážku, což současně znamená, že nesmí vjíždět do míst, kam nevidí. Pokud tato pravidla nedodrží, pak nelze mít za to, že se choval v souladu s požadavky zakotvenými v ustanovení § 415 občanského zákoníku v rámci tzv. obecné prevenční povinnosti.* Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že je samozřejmě nutné v každé konkrétní situaci zkoumat možné spoluzavinění poškozeného.

Trestněprávní odpovědnost při lyžařských nehodách

Kromě možných dopadů lyžařských nehod v oblasti občanskoprávní odpovědnosti a vzniku nároku na náhradu škody, není možné opomenout ani možnou odpovědnost trestněprávní. Tyto důsledky přichází v úvahu především v případech lyžařských nehod, kdy dojde k těžkému ublížení na zdraví. I když není odsouzení pachatele za spáchání trestného činu při lyžařské nehodě ze strany českých soudů časté, existují i případy, kdy soudy lyžaře odsoudily, jako např. v citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu pod sp.zn. 8 Tdo 68/2010.

V předmětném případě došlo v důsledku lyžařského úrazu u poškozené mj. k roztržení sleziny. Nejvyšší soud potvrdil závěry soudů nižšího stupně, že došlo ke spáchání trestného činu ublížení na zdraví (podle dříve platného Trestního zákona). Pachatel byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce trvání šesti měsíců podmíněčně odloženým na zkušební dobu jednoho roku. Není důvod pochybovat, že možnost trestněprávního postihu lyžařských nehod zůstala zachována i podle ustanovení nového trestního zákona.

Lyžařské nehody v EU

Mnoho českých lyžařů každoročně vyráží za lyžařskými zážitky do alpských zemí. I tamější právní řády postihují viníka lyžařských nehod a dávají možnost oběti domáhat se náhrady škody, přičemž soudy obdobně aplikují Pravidla FIS. V případě vzniku škody, kdy účastníkem lyžařské nehody v Itálii bude osoba s bydlištěm v ČR, jako viník, a osoba s bydlištěm v Itálii, jako poškozený, se bude nárok na náhradu škody uplatňovaný poškozeným řídit italským právem a příslušnými soudy pro projednání

GLATZOVA & Co.

takového nároku budou soudy italské. Pokud by však došlo např. ve Francii ke střetu dvou osob s bydlištěm v ČR, pak by se nárok na náhradu škody řídil českým právem a příslušné k projednání věci by byly soudy české.

Závěr

Vzhledem ke skutečnosti, že nedávná judikatura Nejvyššího soudu ČR aplikovala Pravidla FIS jako měřítko pro posouzení, zda došlo k porušení právní povinnosti jako předpokladu vzniku odpovědnosti za škodu, zkusme si stručné desatero Pravidel FIS připomenout:

1) **Ohled na ostatní lyžaře** - Každý lyžař nebo snowboardista se musí neustále chovat tak, aby neohrožoval nebo nepoškozoval někoho jiného.

2) **Zvládnutí rychlosti a způsobu jízdy** - Každý lyžař nebo snowboardista musí jezdit s přiměřeným odstupem a

ohledem na vzdálenost, na kterou vidí. Svou rychlost a svůj způsob jízdy musí přizpůsobit svému umění, terénním, sněhovým a povětrnostním poměrům jakož i hustotě provozu.

3) **Volba jízdni stopy** - Lyžař nebo snowboardista přijíždějící zezadu musí svou jízdni stopu zvolit tak, aby neohrožoval lyžaře jedoucího před ním.

4) **Předjíždění** - Předjíždět se může ze shora nebo zespoda, zprava nebo zleva, ale vždy jen s odstupem, který poskytne předjížděnému lyžaři či snowboardistovi pro všechny jeho pohyby dostatek prostoru.

5) **Vjíždění a rozjíždění** - Každý lyžař nebo snowboardista, který chce vjet do sjezdové tratě nebo se chce po zastavení opět rozjet, se musí rozhlédnout nahoru a dolů a přesvědčit se, že to může učinit bez nebezpečí pro sebe a ostatní.

6) **Zastavení** - Každý lyžař nebo

snowboardista se musí vyhýbat tomu, aby se zbytečně zdržoval na úzkých nebo nepřehledných místech sjezdové tratě. Lyžař nebo snowboardista, který upadl, musí takové místo uvolnit co nejrychleji.

7) **Stoupání a sestup** - Lyžař nebo snowboardista, který stoupá nebo sestupuje pěšky, musí používat okraj sjezdové tratě.

8) **Respektování značek** - Každý lyžař nebo snowboardista musí respektovat značení a signalizaci.

9) **Chování při úrazech** - Při úrazech je každý lyžař nebo snowboardista povinen poskytnout první pomoc.

10) **Povinnost prokázání se** - Každý lyžař nebo snowboardista, ať svědek nebo účastník, ať odpovědný nebo ne, je povinen v případě úrazu prokázat své osobní údaje.

Autor: Jaromír Bečička

Uzavírání smluv podle nového občanského zákoníku

Uzavření smlouvy již doručení objednávkou zboží nebo doručení pozměněné nabídky? I tyto změny přinese nový občanský zákoník.

I nový zákoník nadále obsahuje podrobná pravidla pro vznik smlouvy. Až na výjimky je však neprohlašuje za kogentní. Výslovně naopak předpokládá, že si strany pro uzavření smlouvy sjednají vlastní pravidla. Zákonná úprava vzniku smlouvy se potom použije jen přiměřeně. Bude tedy záležet jen na smluvních partnerech, zda, popř. v jakém rozsahu, se odchýlí od níže popsaných ustanovení nového občanského zákoníku.

Podstatou vzniku smlouvy bude i nadále nabídka a její přijetí. Stejně jako dnes bude smlouva uzavřena především tehdy, bude-li přijetí nabídky doručeno nabízejícímu. Napříště však bude možné také v obecném právu občanském použít některé instituty, jež jsou dnes známé jen z obchodně-právních vztahů. Jde např. o tzv. reálnou akceptaci nabídky, na základě které bude moci osoba, jíž je nabídka určena, nabídku přijmout i tak, že se podle ní zachová (s přihlédnutím k obsahu nabídky nebo k praxi, kterou strany mezi sebou zavedou, nebo bude-li to obvyklé). Libovolnou nabídku bude možné učinit také neurčitému okruhu osob, jako tzv. veřejnou nabídku (dnešní institut tzv. veřejného návrhu).

Zvláště podnikatelů se však dotkne podstatně širší pojetí nabídky. Neurčí-li podnikatel výslovně jinak, za (závaznou) nabídku k uzavření smlouvy se bude považovat již jeho návrh dodat zboží nebo poskytnout službu za určenou

cenu učiněný reklamou, v katalogu nebo vystavením zboží. Taková nabídka bude ze zákona činěna s výhradou vyčerpání zásob nebo ztráty schopnosti podnikatele plnit. Pokud tedy zákazník na uveřejněnou reklamu či katalog zareaguje objednávkou konkrétního počtu kusů či rozsahu služby za inzerovanou cenu, dojde k uzavření smlouvy již jejím doručení podnikateli. Stávající úprava naopak považuje reklamu, katalog či výlohu za pouhou výzvu k podávání nabídek a je pouze na podnikateli, zda nabídky zákazníků přijme.

Revoluční změnou je částečný odklon od doktríny plného konsensu stran. Ta ovládá dnešní právo a nezná výjimek. Smlouva podle ní může vzniknout, jen dohodnou-li se strany na celém jejím obsahu, včetně „nepodstatných“ částí (tedy např. i znění rozhodčí doložky). Nový občanský zákoník sice tento princip přebírá, zároveň z něj však stanoví celou řadu výjimek.

Významný je předně nový právní režim tzv. modifikovaného přijetí. Nabízející např. nabídne zboží za určitou cenu, příjemce jeho nabídku přijme, vymění si však výhradu splátek, rozhodčí doložku, smluvní pokutu atd. Dle dnešní úpravy platí takový úkon příjemce za novou nabídku (protinávrh). Je na původním nabízejícím, zda ji přijme. Dle nové úpravy bude smlouva uzavřena již doručení takového přijetí, a to s danou modifikací, tj. ve znění příjemcových dodatků či odchylek. Podmínkou bude, že doplňky podstatně nezmění podmínky nabídky a že je navrhovatel bez zbytečného odkladu neodmítne (resp. že nabídka od začátku nebude obsahovat doložku vylučující takové modifikace). Nabízející tak budou muset podrobněji studovat akceptační jednání příjemců a sledovat, zda z nich neplynou modifikace, s nimiž by nesouhlasili. Pokud včas nezareagují,

bude smlouva uzavřena s tím obsahem, jaký doplnil příjemce.

Podobně se bude postupovat v případech nesrovnalostí v potvrzovacích protokolech, zápisech z jednání apod. Dohodne-li si podnikatel ústně smlouvu s druhou stranou (i nepodnikatelem) a druhá strana její obsah iniciativně sepíše a zašle podnikateli, přičemž však pravý obsah jednání v dobré víře zkreslí (např. následkem nedorozumění), bude smlouva uzavřena v novém „potvrzeném“ znění. To vše za podmínky, že odchylky změní skutečně ujednaný obsah smlouvy jen nepodstatně a tak, že by je rozumný podnikatel ještě schválil. Dotčený podnikatel se z nich vyváže leda tím, že je bez zbytečného odkladu odmítne. Nepřečte-li si potvrzovací zápis pozorně, nebo vůbec, půjde to k jeho tíži.

Za zmínku stojí také nový způsob řešení kolize všeobecných obchodních podmínek. Odkáží-li strany v nabídce i v jejím přijetí na obchodní podmínky, které si budou odporovat, dojde přesto k uzavření smlouvy. Logicky však jen s tím obsahem, ve kterém se oba dokumenty věcně kryjí. Ve zbytku se místo nich uplatní subsidiární úprava zákonná. I zde tedy bude třeba namísto mnohem větší bdělosti.

Klíčový praktický význam bude hrát § 1716 nového kodexu. Budou-li strany považovat smlouvu za uzavřenou, ve skutečnosti si však neujednají náležitost, která je pro uzavření takové smlouvy nezbytná, smlouva bude přesto platná, pokud bude možné dovodit (např. z následného chování stran), že by ji strany uzavřely i tak. Ustanovení tak dopadne na případy, ve kterých strany spornou náležitost vůbec neujednají (např. nebudou vědět, že je pro dané jednání nezbytná). Častěji se však bude týkat situací, ve kterých se problematická část smlouvy později ukáže jako neplatná či zdánlivá

GLATZOVA & Co.

(např. pro neurčitost). Pokud pak např. nebude sjednána výše ceny či způsob jejího určení, stanoví se ve výši obvyklé v době a v místě uzavření smlouvy. Nebude-li jí možné takto stanovit, určí ji soud.

Podnikatelé také jistě uvítají možnost „jednostranné“ změny všeobecných obchodních podmínek u smluv

zavazujících dlouhodobě k opětovným plněním stejného druhu. K jednostranné změně podmínek však budou moci přikročit jen tehdy, pokud bude tato možnost předem ujednána (včetně toho, jak se změna druhé straně oznámí) a zároveň bude mít druhá strana právo odmítnout změny a vypovědět smlouvu (bez sankcí a ve výpovědní době dostatečné k obstarání

obdobných plnění od jiného dodavatele).

Jak je vidět, nová úprava bude nutit podnikatele, aby věnovali více času přípravě a kontrole smluv, aby se jim v budoucnu nestalo, že se budou zavázání ze smluv, o kterých ani nevěděli, že je mají uzavřené.

Autor: Petr Čech

Nákupy přes internet

Nelíbí se mi, co jsem si objednal po internetu? Prostě to vrátím.

Nakupováním nejen vánočních dárků přes internet se hantýrkou občanského zákoníku rozumí uzavření kupní smlouvy za použití prostředků komunikace na dálku. Mezi tyto prostředky patří kromě internetu také teleshopping, elektronická pošta, reklama v tisku s objednávkovým tiskopisem, telefon s lidskou i automatickou obsluhou a další.

Skvělou výhodou internetového nakupování je pro zákazníka kromě tepla domova a obvykle nižších cen zboží také jeho právo odstoupit od kupní smlouvy bez uvedení důvodu a bez jakékoli sankce do 14 dnů od převzetí plnění. Občanský zákoník pro odstoupení v těchto případech nepředepisuje specifickou formu. Odstoupit od smlouvy bude nicméně vzhledem k prekluzivnímu charakteru této 14ti denní lhůty třeba učinit takovým způsobem, aby bylo v případě sporu s obchodníkem možné prokázat, že zákazník tento úkon učinil včas. Znamená to tedy, abyste své odstoupení učinili nejlépe písemně a doručili ho obchodníkovi před uplynutím uvedené 14ti denní lhůty.

Lhůta pro odstoupení se prodlužuje na tři měsíce, pokud obchodník nesplnil některou z mnoha informačních povinností, jež vůči zákazníkovi má před i po uzavření smlouvy. Před uzavřením smlouvy je obchodník například povinen vám poskytnout s

dostatečným předstihem kromě svých obvyklých identifikačních údajů také údaje o příslušném kontrolním orgánu, podléhá-li jeho činnost režimu povolování, název a hlavní charakteristiky zboží, cenu zboží a služeb, z níž musí jednoznačně vyplývat, zda je uvedena včetně všech daní a poplatků, náklady na dodání, poučení o právu na odstoupení a další. Po uzavření smlouvy, nejpozději však před plněním, vám je povinen poskytnout informace o službách poskytovaných po prodeji, o zárukách jakož i o podmínkách a postupu pro uplatnění práva odstoupit. Dodatečným doplněním chybějících informací obchodníkem se však prodloužená tříměsíční lhůta ukončuje a začne běžet standardní lhůta 14ti denní.

Uplatní-li spotřebitel právo na odstoupení od smlouvy uvedeným způsobem, má dodavatel právo pouze na náhradu skutečně vynaložených nákladů spojených s vrácením zboží, resp. s převzetím vráceného zboží. Zaplacenou cenu zboží, resp. služeb, vám pak obchodník musí vrátit nejpozději do 30 dnů od odstoupení.

Pro úplnost je nutné zmínit, že odstoupit od smlouvy nemůžete, pokud si např. objednáte noviny či zboží podléhající rychlé zkáze. Uvedená pravidla odstupování se navíc nevztahují na některé specifické smlouvy, neboť jejich uzavírání a ukončování je separátně upraveno jinde v občanském zákoníku. Jde např. o smlouvy o finančních službách, smlouvy uzavírané na výstavbu či prodej nemovitostí, smlouvy na dodávku potravin, nápojů nebo jiného

zboží běžné spotřeby, dodávaného stálými doručovateli do domácnosti spotřebitele, smlouvy uzavírané na základě dražeb, atd.

Pokud jde o záruční dobu zboží, je i v případě smluv uzavřených použitím prostředků komunikace na dálku dvouletá, stejně jako v případě prodeje zboží v obchodě. Pokud půjdete zakoupení zboží reklamovat, je prodejce povinen v třicetidenní lhůtě (pokud není dohodnuta lhůta delší) reklamaci vyřídit. Nedodrží-li prodávající tuto lhůtu, má zákazník právo od smlouvy odstoupit. Co si pod termínem vyřízení reklamace představí, upřesnil ve svém rozhodnutí (sp. zn. 33 Cdo 3228/2009) Nejvyšší soud. Závěry tohoto rozhodnutí najdete také v tomto čísle Legal News.

A ještě drobná zmínka pro internetové nákupy mimo země EU. Novelou zákona o dani z přidané hodnoty, byl od 1. dubna 2011 razantně snížen limit pro osvobození od DPH u zásilek ze zemí mimo Evropskou unii. Došlo ke snížení limitu ze 150 euro na pouhých 22 euro. Povinnost platit DPH u zásilek ze zemí mimo EU tak byla stanovena pro každou zásilku, jejíž hodnota přesáhne snížený limit 22 euro. Výjimku tvoří alkoholické nápoje, parfémové výrobky a tabákové výrobky. U nich se platí DPH vždy. V případě zásilek určených pro vlastní potřebu se pro tyto účely do ceny zásilky nezapočítává poštovné. Toto však neplatí při využití kurýrní přepravy (např. FedEx, UPS atd.). Dobrá zpráva je, že limit hodnoty zásilky pro clo snížen nebyl a je nadále 150 euro.

Autor: Jiří Kostecký

Vánoční reklamace

Prodejce se k reklamaci nevyjádřil v reklamační lhůtě. Mohu se nějak bránit?

Blíží se čas vánoc a s nimi také nevyhnutelné útoky na kamenné a internetové obchody při nákupech nejrůznějších dáreků. Přes pečlivost, se kterou svým nejbližším dary vybíráme, se ale některé dárky později stejně ukáží jako ne zcela funkční.

Jestliže se vady zboží objeví v záruční době, která je pro spotřebitele ze zákona dvouletá, máme vyhráno a jdeme věc reklamovat. Naše kroky zamíří nejčastěji do prodejny, ve které jsme „dárek“ koupili.

Reklamujeme-li vadné zboží, má jeho prodejce podle zákona o ochraně spotřebitele k vyřízení reklamace 30 dní. Po dohodě stran může být tato lhůta dokonce prodloužena. Pokud ale reklamace v této lhůtě vyřízena není, hledí se na reklamovanou vadu jako na vadu neodstranitelnou a kupující má v takovém případě mj. právo od kupní smlouvy odstoupit a žádat vrácení poskytnutého plnění, tj. kupní ceny zboží.

Až potud je vše zcela jasné, bezproblémové a spotřebitelé jsou si třicetidenní lhůty k vyřízení reklamace většinou vědomi. Komplikace však nastávají tehdy, když nás prodávající opomene v uvedené třiceti denní lhůtě informovat, jak reklamaci vyřídil, tj. zda náš nárok na reklamaci uznal či zamítl. Mohu okamžitě po uplynutí reklamační lhůty nárokovat vrácení peněz, nebo musím počkat na výsledky reklamace a teprve podle nich uplatňovat své nároky?

Pro zodpovězení této otázky je klíčový výklad pojmu „vyřízení reklamace“. Co přesně pod uvedený pojem spadá, nám letos v červenci pomohl vyložit Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 3228/2009. Podle soudu dojde k vyřízení reklamace až v okamžiku, kdy prodávající spotřebitele vyrozumí (ať už písemně nebo osobně) o tom, jakým způsobem byla reklamace vyřízena (tedy zda byl s reklamací úspěšný či nikoli). Teprve tehdy je možno reklamaci považovat za vyřízenou a

prodávající se jí již dále nebude muset zabývat. Prodejce musí toto vyrozumění učinit v rámci třicetidenní reklamační lhůty (případně delší lhůty, je-li sjednána), aby nenastala nevyvratitelná právní domněnka neodstranitelné vady věci umožňující zákazníkovi od smlouvy odstoupit a nárokovat vrácení zaplacené ceny.

Nejvyšší soud tedy zdůraznil, že iniciativní by měl být při vyřizování reklamací především prodejce, a to zejména proto, aby se vyhnul uvedené nevyvratitelné domněnce.

Prodejcům tak lze doporučit, aby o vyrozumění o vyřízení reklamace měli vždy nějaký doklad. Spotřebitelům zase můžeme poradit, aby na vyřízení reklamace nijak zvlášť netlačili, neboť nevyřízení reklamace v reklamační lhůtě bude znamenat vznik práva na odstoupení od kupní smlouvy a vrácení kupní ceny.

Doufejme, že nás po nadcházejícím „Ježíšku“ bude čekat co nejméně starostí s vadnými dárky. Kdyby však bylo přece jen nutné některý z darů prodejci vrátit, alespoň již víme, jaké máme možnosti v případě opožděného vyřízení reklamace.

Autor: Tomáš Kessler

Právní akademie v roce 2012

Přijměte pozvání na snídani s našimi odborníky. Řešení aktuálních problémů, diskuse, vynikající občerstvení.

úterý 7. února

DOPADY NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU NA BANKY - SMLOUVY A ZAJIŠTĚNÍ

JUDr. Dana Schweigelová, JUDr. Petr Čech, LL.M., JUDr. Martin Dančišin

Jak ovlivní nový OZ smluvní vztahy s existujícími klienty, bude třeba měnit existující smlouvy - v čem a jak? Co bude třeba upravit pro nové klienty v nových smlouvách jinak, jaká bude role VOP a bude je možné měnit jednostranně? Jaké budou změny v zástavním právu a ostatním zajištění úvěrů?

čtvrtek 22. března

ROZHODOVÁNÍ SPORŮ U ICC A NOVELA ICC PRAVIDEL

Dr. Vít Horáček

Co je ICC? Pravidla ICC a jejich změny. Kdy a proč sjednat rozhodčí doložku k ICC Jaká jsou pravidla řízení? Kolik stojí řízení u ICC a jak dlouho trvá? Kdo

může být rozhodcem a kde najdu seznam rozhodců oprávněných rozhodovat spory před ICC? Kolik činí odměna rozhodce? Lze se odvolat proti rozhodčímu nálezu vydanému před ICC? Jak lze přezkoumat rozhodčí nález? Jak lze rozhodčí nález vykonat?

úterý 17. dubna

Dopady nového občanského zákoníku na prodej movitých věcí **Mgr. Jindřich Král, Mgr. Ing. Jindřich Jelínek**

Co vše je movitou věcí v novém občanském zákoníku? Jak se movitá věc převádí a jaké jsou další způsoby nabytí vlastnického práva k movitým věcem? Co všechno by měl vědět podnikatel o prodeji movitých věcí? Jaké jsou základní principy odpovědnosti za vady a záruky za jakost prodané věci? V čem dalším se změní postavení prodávajícího a kupujícího?

čtvrtek 3. května

PRACOVNÍ PRÁVO VS. NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

Mgr. Marie Janšová, JUDr. Petr Čech LL.M.

Jaký dopad bude mít nový občanský zákoník na pracovní vztahy mezi

zaměstnanci a zaměstnavateli? Bude potřeba měnit stávající pracovní smlouvy? Na co si dát nově pozor?

úterý 19. června

Nová právní úprava s.r.o. a a.s.

Mgr. Ing. Markéta Tvrdá, Mgr. Jindřich Král, JUDr. Petr Čech, LL.M.

Jaké hlavní změny ve struktuře a fungování s.r.o. a a.s. přinese zákon o obchodních korporacích? Jaké nové možnosti vnitřního uspořádání se nabízejí? Na co si dát pozor? Do kdy a jak bude třeba změnit zakladatelské dokumenty?

Místo konání: Betlémský palác, Husova 5, Praha 1

Registrace: Telefonicky na 224 401 440 nebo e-mailem na akademie@glatzova.com.

Vzhledem k omezené kapacitě našich reprezentačních prostor je nutná registrace předem.

Podrobnosti o připravovaných akcích sledujte na internetových stránkách <http://www.glatzova.com/> v sekci Aktuálně / Akce. Změna programu vyhrazena.

www.glatzova.com

office@glatzova.com

+420 224 401 440